УДК 811.133.1'23'42
DOI https://doi.org/10.32841/2409-1154.2019.41.2.4

Буць Ж. В.,
докторант кафедри іспанської та французької філології
Київського національного лінгвістичного університету

НАРАТИВНА ТЕКТОНІКА РОМАНУ Т. ДЕ РОСНЕ «LE DÎNER DES EX»

Анотація. У статті описано наративну тектоніку роману французької письменниці Т. де Росне «Le dîner des ex», виявлено особливості його композиційної структури в аспекті маніпулятивного впливу на читача. У запропонованому тексті сформульовано тенденції сучасних наратологічних вчень і надано основні напрями їхнього розвитку. Згідно з класифікацією французького літературознавця Ж Женетта визначено наративний тип досліджуваного твору як гомодієгетичний тип нарації інтрадієгетичного способу представлення подій. Описано дієгезис оповідання французької письменниці із фокусуванням на елементах композиційної будови художнього тексту. Проаналізовано і ретельно охарактеризовано епіграфи до окремих глав роману Т. де Росне. Особливого значення у наративній тектоніці досліджуваного матеріалу набувають звернення та епіграфи, які не лише формують його наративну траєкторію, але й визначають маніпулятивну функцію дієгезису взагалі. Фокусуючись на нараторі описуваного простору, композиційна будова віддзеркалює його вподобання (захоплення музикою) та професійну характеристику (диригент симфонічного оркестру). Кожен епіграф зображує окремий музичний твір і має відповідну будову – характеристику італійською мовою, що імпліцитно вказує на окремі риси кожного чоловіка головної героїні. У статті виявлено, що наративна тектоніка роману Т. де Росне «Le dîner des ex» виказує змінність наративного типу, а саме – перехід від гетеродієгетичного до гомодієгетичного типу представлення історії, що відображено наприкінці аналізованого твору, у пролозі. Отже, за ретельного вивчення наративної тектоніки твору французької письменниці можна дійти висновків, що його композиційна структура вибудувана відповідно до зображення дієгезису оповіді, не лише зображує події окремих історій досліджуваного твору, а й характеризує ставлення наратора до тієї чи іншої віхи життя головної героїні.

Ключові слова: наративна тектоніка, дієгезис, композиція, епіграф, наративний тип.

Постановка проблеми. Наратологія виокремилася у галузь мовознавства в останніх десятиріччях минулого століття. За цей недосить тривалий час пройшла декілька результативних етапів розвитку. Так, структуралісти намагалися відбудувати єдину формально-оповідну модель розповідного тексту (Р. Барт, А-Ж. Греймас, Ж. Женетт, Ц. Тодоров), тоді як їхні наступники переорієнтували ракурс до вивчення смислових аспектів художніх просторів. Розбудова цієї парадигма пов'язана як із вітчизняними (О.М. Кагановська, Р.І. Савчук) так й зарубіжними науковцями (К.А. Андрєєва, О.В. Падучева, Д. Герман, М. Мартінец). Наразі наратологи вивчають тексти не лише літературатурного спадку, а й кінематографії, драматургії, психотерапевтичні наративи, юридичні тексти тощо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сучасні наратологи в дослідженнях схильні до розгляду художнього простору як певної моделі, де породжуються та взаємодіють певні образи, створюючи таким способом історію, що розгортається за умови наявності наратора у відповідних умовах хронотопу (В.В. Дуркалевич, М.І. Руденко, Н.М. Рябченко та інші вчені). Художній наратив розглядають як цілісну динамічну систему. У контексті постмодерністських дискурсів визначають домінанти поетики художніх творів (О.М. Капленко, Л.В. Мацевко-Бекерська, О.П. Палій, А.Л. Палійчук, О. Хамедова та інші науковці). Увагу сучасних лінгвістів у наратологічних роботах зосереджено на структурі та функціонуванні метапрозового простору, описі авторських наративних стратегій (Л.М. Деркач, В.А. Єфименко, О.В. Рибась, В.Г. Сірук, Г.І. Харкевич та інші). Аналіз структурного рівня оповіді розкриває архітектоніку текстів, форми і функції авторських наративних стратегій, взаємодію різних суб'єктів оповіді та наративних модусів. Об'єктами досліджень з наратології стають різні типи та види дискурсів: міфологія (В.В. Дуркалевич), мала проза (Є.О. Дегтярьова, В.М. Качмар, А.Ю. Рудковська, В.Г. Сірук), его-белетристика (Ю.В. Осадча), біографічні тексти (Т.Ю. Черкашина, О.В. Петрусь, І. Коваль-Фучило), рекламний дискурс (І.О. Велика), історична проза (В.Д. Балдинюк) тощо.

Так чи інакше саме завдяки архітектоніці (чи то композиційній структурі) відбувається певна подія художнього наративу, що характеризує той або інший наративний тип оповідання.

Мета статті – розкрити особливості композиційної будови наративного простору художнього доробку французької письменниці Т. де Росне «Le dîner des ex» в аспекті маніпулятивниго впливу.

Виклад основного матеріалу. Роман французької письменниці Т. де Росне «Le dîner des ex» належить до гомодієгетичного типу нарації інтрадієгетичного способу представлення подій (за класифікацією Ж. Женетта). Наратором є головна героїня, яка еволюціонує у своєму особистому житті впродовж усіє історії: чарівна, пустотлива, амбітна і розпусна. Вважаємо такий наративний тип елементом маніпулювання читачем, оскільки, зважаючи на природність представлення дієгезису та беручи до уваги психологічні особливості адресата, наративна площина твору Т. де Росне не лише зачаровує, а й переконливо впливає на свідомість і примушує змінити погляди щодо деяких особистих питань. Цьому сприяє і структура аналізованого твору. Головна героїня розповідає про своє життя, проблеми з чоловіками та суспільством у формі листа до першого чоловіка, нині вже померлого. Такий наративний прийом також має маніпулятивну функцію, оскільки не лише привертає увагу читача, а й приховано робить із нього співрозмовника, спостерігача, свідка й аналітика своїх проблем.

Наративна структура роману Т. де Росне «Le dîner des ex» віддзеркалює наміри, психологічні особливості творця. Зважаючи на належність авторки до жіночої статі, у наративному просторі досліджуваного твору спостерігаємо чітку структуру, що вирізняється увагою до дрібних деталей. Зокрема, роман починається з присвяти:

À N.J., qui ne sera jamais un ex

À L.M., parce qu'un ami ex vaut mieux qu'un ex-ami

À Va, Catherine, P.Z., Fred, et last but not least, à Gigi et Charla (T.R. : DDE, p. 1).

Французька письменниця Тетяна Фроме де Росне, або Тетяна де Росне – відома французька журналістка, письменниця та сценаристка. Народилася майбутня літераторка в інтернаціональній сім'ї: мати – англійка, а батько – француз. Зростаючи у двомовній сім'ї, Тетяна отримувала освіту також у двох країнах – Франції й Великобританії [1]. Отже, володіє письменниця вільно двома мовами, навіть пише романи англійською. У зверненні авторка згадує всіх дорогих їй людей, надаючи майже кожному свою характеристику як справжній психолог та аналітик, що викриває її тривалу професійну діяльність літературним критиком у психологічних журналах. У звернені Т. де Росне натякає на сюжет художнього тексту: один *ne sera jamais un ex* (ніколи не буде колишнім – тут і далі переклад наш – *Ж. Б.*), іншого описує грою слів, зосереджуючись на кращому становищі давнього друга, ніж колишнього – *un ami ex ... un ex-ami* (колишній друг, ексдруг), і, нарешті, перерахувавши всіх, уточнює – *last but not least* (останній, але не менш важливий).

Наративний простір роману французької письменниці пронизано музикою, відбудовано відповідно до музичного твору. Така технологія набуває маніпулятивного характеру з огляду на сприйняття, прочитання та інтерпретацію художньої тканини. Аби скерувати читача на правильний шлях, сформувати правильне розуміння дієгезису, авторка використовує епіграф: *La musique commence là où s'arrêtent les mots*. Claude DEBUSSY (T.R. : DDE, p. 1). Тетяна де Росне таким способом вводить нараратора в художній наратив, пояснюючи позицію наратора, зображуючи оповідну історію. Авторка роману «Le dîner des ex» готує читача до музичної форми наративу, звертаючись до цитати відомого французького композитора – імпресіоніста кінця XIX – початку XX століття Клода Дебюссі: *Музика починається, коли закінчуються слова*. Відповідно, наратор окреслює свою позицію відповідно до дієгезису оповіді.

Сприймаючи роман як цілісну структуру, звертаємо увагу перш за все на форму репрезентації художнього наративу. З погляду маніпулятивного впливу важливу роль відіграє епіграф як перше сказане слово, вступ до історії, інтрига. До свого роману «Le dîner des ex» авторка епіграфом обрала цитату канадської письменниці Деніз Бомбард'є: *L'histoire d'une femme, c'est avant tout l'histoire des hommes qui jalonnent sa vie.* (T.R. : DDE, p. 1). Отже, Марго, головна героїня твору Т. де Росне, розповідає про своє життя крізь призму історій своїх чоловіків. Крім того, оповідь представлена в епістолярній формі, хоча у вигляді не листів, а звернення, монологу з колишнім коханим. Така наративна форма охарактеризована гендерною належністю наратора оповіді до жіночої статті і відображає стереотипне сприйняття слабкої статті в патріархальному чоловічому суспільстві. Окремого значення в цьому контексті набуває лексема *jalonner* v.t. ("Fixer un parcours, déterminer la direction de quelque chose" [2]), що лише підкреслює підпорядкованість на гендерному рівні.

Визнаючи тезу про те, що художній наратив представляє окрему реальність, що належить наратору [3, с. 273], у композиційній структурі твору Т. де Росне спостерігаємо на початку сюжету вхід до світу оповідання: *Cher Max, De là où tu es, tu peux tout entendre. Écoute ce que mijote ta "kleine Margotine", cela ne manquera pas de t'amuser.* (T.R. : DDE, p. 1). Зважаючи на гомодієгетичний тип оповіді, тобто те, що авторка розповідає від особи свого персонажа, зауважимо на маніпулятивній функції такого початку оповіді. Марго, головна героїня твору «Le dîner des ex», звертається до свого померлого колишнього коханого (*Cher Max*), таким способом інтригуючи нараратора, по-перше, уживаною спонукальною формою дієслова *écouter,* що привертає увагу, спрямовує мовлення на слухача і навпаки; по-друге, лексична одиниця *mijoter* v.tr. – "Préparer une action de longue main, mûrir avec soin" [2] підкреслює точність, турботу, з якою жінка готувалася до цієї розповіді. І, нарешті, звернення німецькою мовою *"kleine Margotine"* імплікує дещо фамільярні стосунки між оповідачем і читачем, вказує на інтимність, що розслаблює та впливає на сприйняття подальшої оповіді.

Увесь художній простір твору Тетяни де Росне «Le dîner des ex» підпорядковано музиці. Отже, композиція лише підтверджує музикальність наративу французької письменниці. Кожна окрема любовна ситуація художнього простору аналізованого роману зображена окремою кантатою, що підкреслює дещо особливе в кожній із цих пристрастей: Макс, найстарший із коханців молодої музикантки, визнаний диригент, навчає Марго всім любовним тонкощам; Мануель, одружений, невиправний спокусник, відкриває для Марго всі потаємні закутки жіночої чуттєвості і, нарешті, П'єр, за якого жінка вийшла заміж, подарував найцінніше – сина. Усі ці чоловіки сприяли становленню героїні як жінки, і вона це визнає і цінує, що зображено, відповідно, у наративі. З метою глибокого занурення у світ прекрасного, музикального авторка вибудовує оповідь відповідно до музичного твору – кожній історії передує епіграф, що резюмує характерні риси чоловіка, про якого йтиметься у відповідній главі.

Max con anima

Tu sillonnes gaiement l'immensité profonde

Avec une indicible et mâle volupté.

Charles Baudelaire, "Élévation". (T.R. : DDE, p. 10)

Дотримуючись музичних традицій, наратор використовує італійську – *con anima* (з душею). Такий принцип повного занурення у світ існування наратора має прихований вплив на читача, оскільки нагадує початок музичного твору, коли над нотним станом прописується загальна характеристика та манера виконання відповідної мелодії.

Крім того, кожна глава роману «Le dîner des ex» має окремий, індивідуальний епіграф. Проте простежується певна стабільність авторки щодо вибору рядків для входу до наративного світу. Тетяна де Росне обрала твори відомого французького поета XIX століття Шарля Бодлера. Такий вибір пояснюється символізмом, до якого тяжіють вірші французького літератора, інтимністю та пронизливою чуттєвістю його творчості. Усе це перегукується з наративною манерою репрезентації аналізованого твору.

Наприклад, під час оповіді про першого коханого чоловіка головної героїні роману Т. де Росне, обрано рядки з вірша «Політ» (*"Élévation"*) відомої збірки Ш. Бодлера «Квіти зла» (*"Les Fleurs du Mal"*). Звернення авторки до цього твору сим-

волічне, оскільки сама назва конотує піднесення, досягнення вищого рівня ("un mouvement d'ascension, c'est l'action d'atteindre un niveau plus élevé" [2]). Саме в такому стані перебувала героїня впродовж стосунків із Максом.

Яскрава характеристика надається першій історії: *Tu sillonnes gaiement l'immensité profonde Avec une indicible et mâle volupté* (T.R. : DDE, p. 10). Смислового навантаження набувають семи *sillonner* v.tr. – "Creuser sur une surface de longues traces analogues à des sillons" [там само], *indicible* adj. – "Qu'on ne saurait exprimer, qui dépasse toute expression" [там само], *mâle* adj. – "Qui présente les caractéristiques généralement attribuées à un homme" [там само], *volupté* – "Plaisir sensuel, intense et raffiné; vive jouissance, délectation; Plaisir sexuel" [там само]. Отже, читач переконується в тому, що цей чоловік залишив пам'ять по собі своєю безперечною, безмовною, чоловічою чуттєвістю та очікує від наративного представлення такої репрезентації героя.

Наступна глава присвячена другому чоловіку в житті молодої жінки – Мануелю, який уособлює пристрасть, що зчитуємо в епіграфі до цієї історії:

Manuel
Imperioso senza fiori
Il est des parfums frais comme des chairs d'enfants,
Doux comme les hautbois, verts comme les prairies
Et d'autres, corrompus, riches et triomphants.
Charles Baudelaire, "Correspondances".
Je préfère au constance, à l'opium, aux nuits,
L'élixir de ta bouche où l'amour se pavane.
Charles Baudelaire, "Sed non satiata" (T.R. : DDE, p. 23).

Цей музичний твір має характеристику *Imperioso senza fiori* (вродливий без квітів), що імпліцитно вказує навіть на вік коханця: лише молоді та вродливі дозволяють собі залицятися до жінок без зайвих зовнішніх елементів (квітів, наприклад). До цього періоду життя героїні авторка присвятила уривки з двох віршів французького поета – сонета «Листи» (*"Correspondances"*) та одного з віршів збірки «Квіти зла» (*"Les Fleurs du Mal"*) «Незадоволені» (*"Sed non satiata"*).

Цікавим видається вибір авторки цих рядків, які є дуже змістовними у наративному просторі аналізованого твору. Мануель у житті Марго відігравав не останню роль, він занурив героїню у вир почуттів, пристрасті, розкрив усю її жіночність. Рядки французького поета начебто трохи відкривають завісу, настроюють читача на світ любові та пристрасті. Конотативними у трьох віршах видаються порівняння: *des parfums frais comme des chairs d'enfants* – свіжість ароматів, наче дитяче тіло, *doux comme les hautbois* – м'який, наче звуки гобою, *verts comme les prairies* – зелений, як луки. Усі ці характеристики стосуються цієї сторінки життя Марго, а також змальовують молодого темпераментного коханця. Проте йдеться не лише про палкість юнака, але й про його становлення як чоловіка, якому додаються інші аромати – *corrompus, riches et triomphants* (розбещеність, достаток, переможність).

Але, простежуючи маніпулятивну функцію епіграфів і будови наративного простору твору французької письменниці, не можна оминути імпліцитність таких рядків іншого вірша Ш. Бодлера з епіграфа до глави: *Je préfère au constance, à l'opium, aux nuits, L'élixir de ta bouche où l'amour se pavane.* Силу почуттів імпліцитно виражено у протиставленні простим на перший погляд жіночим очікуванням у коханні – постійності (*constance*), ночам (*nuits*) і, як вершина насолоди, опіуму (*l'opium*). Тоді як із вуст коханого чоловіка жінка очікує лише надзвичайний напій, що відроджує, надихає, від чого вона відчуває сп'яніння – еліксир (*L'élixir* – "Liqueur très parfumée obtenue par une solution de substances aromatiques dans l'alcool ou le vin" [2]).

Особливістю наративної тектоніки роману Т. де Росне «Le dîner des ex» видається не лише музичність художньої оповіді, а й бінарність існування, оскільки головна героїня весь час звертається до певного чоловіка (Макса), першого коханця, якого немає серед живих. Протягом усіє оповіді Марго апелює до Макса, що на вербальному рівні виражено комунікативно направленими фразами, зверненнями тощо: *Et cela, Max chéri, c'est encore une autre histoire… Intermezzo* (T.R. : DDE, p. 42). Крім того, дотримуючись структури музичного твору, спостерігаємо вживання лексеми *Intermezzo* ("Divertissement musical inséré, en Italie, à la fin du XVIe s., entre les actes d'une œuvre théâtrale" [2]), що експлікує наступну главу, історію з життя головної героїні.

Кожний окремий елемент оповіді французької письменниці має свою номінацію, що не лише імпліцитно вказує на певні відносини з тим чи іншим чоловіком Марго, а й прямо називає його:

Pierre
Andante, ma non troppo
Je suis comme le roi d'un pays pluvieux.
Charles Baudelaire, "Spleen" (T.R. : DDE, p. 59).

У наведеному епіграфі до однієї з глав описуваного роману Т. де Росне спостерігаємо пряму номінацію одного з персонажів (*Pierre*). Дотримуючись музичного наративу, наратор зазначає музичний темп і манеру дієгезису (*Andante, ma non troppo*). Імпліцитно манера виконання відповідної частини оповідного простору вказує на характер і стосунки головної героїні з чоловіком. У цьому випадку йдеться про відносини з єдиним офіційним чоловіком Марго – П'єром, який подарував жінці дитину. Тому і швидкість цього періоду життя головної героїні роману «Le dîner des ex» середня (*Andante*), проте не дуже (*ma non troppo*). Такий музичний темп імпліцитно вказує на стосунки жінки з цим чоловіком: не занадто приємні спогади, які наратор намагається пришвидшите. Проте є дещо приємне в цих відносинах – дитина, що змушує Марго все ж таки зупинитися на цьому періоді її життя. З погляду присвяти, яка має прихований вплив і керує сприйняттям подій цього наративного сегменту, дотримуючись концепції опису відносин між жінкою і чоловіками в поетичному стилі великого французького творця, авторка звертається до рядків поеми Ш. Бодлера «Сплін»: *Je suis comme le roi d'un pays pluvieux*. Порівняння з королем країни, в якій часто дощить, має відобразити весь спектр почуттів жінки в цих стосунках: від піднесеного стану особи, що править, до постійного незадоволення, сліз. Таким нестабільним було життя Марго у шлюбі з П'єром.

Глава про єдиного сина головної героїні розпочинається, як і усі інші, з багатозначного епіграфа:

Hadrien
Scherzo vivace
Cette voix qui perle et qui filtre,
Dans mon fonds le plus ténébreux.
Charles Baudelaire, "Le chat" (T.R. : DDE, p. 74).

З боку музичності ця наративна частина має образ жвавого, жартівливого викладу (*Scherzo vivace*). А рядки вірша Ш. Бодлера імплікують ніжні, щирі та глибокі почуття молодої жінки. На прикладі протиставлення світлого (перша любов) та темного (любовний досвід) авторка роману начебто готує читача, який має зануритися в оповідний простір. На вербальному рівні особливого значення набувають дієслова *perler* v.t. "Coudre des perles sur un tissu suivant un motif décoratif" [2] і *filtrer* v.t. "Faire passer un liquide, une matière, un gaz à travers un filtre" [там само], що уживано відповідно до опису голосу коханого, який не лише надихає, але й очищує (*qui filtre*), робить досконалими (*qui perle*) найтемніші кутки сутності (*mon fonds le plus ténébreux*) головної героїні. Такий епілог до однієї з частин твору Т. де Росне має маніпулятивну функцію, настроюючи, надихаючи читача на певний наративний простір.

Наративна тектоніка твору французької письменниці схильна до мінливості, зміни дієгезису наративного простору. Це простежується в кінцівці аналізованого твору. Не використовуючи прямі вказівки на пролог (назву структурного елемента) авторка завершує свою історію: *Ainsi, il ne me restera plus qu'à entrer en scène.*

1) Il est un plaisir aux bois sans chemins, un ravissement aux rivages esseulés, et où existe, près d'une mer sans fond à la musique rugissante, une société que nul ne peut importuner (T.R. : DDE, p. 83). Імпліцитно наратор виказує себе, говорячи про те, що зараз йому потрібно вийти на сцену (*il ne me restera plus qu'à entrer en scène*), тобто з'явитися у наративному просторі як гомодієгетичний оповідач. Окрім того, у кінцівці простежується дотримання наративної тектоніки всього твору, що відбудовано відповідно до музичних канонів. На завершення авторка, як представниця певної гендерної ланки суспільства, робить відповідний висновок з ознаками гендерної належності: *Il est un plaisir aux bois sans chemins, un ravissement aux rivages esseulés, et où existe, près d'une mer sans fond à la musique rugissante, une société que nul ne peut importuner*. Для головної героїні насолодою є надзвичайні речі: непрохідний ліс (*bois sans chemins*), захоплення усамітненими берегами (*un ravissement aux rivages esseulés*), які існують у суспільстві, де ніщо не турбує (*nul ne peut importuner*). І обов'язково для Марго важлива наявність бездонного моря (*une mer sans fond*), від якого чутно гуркіт музики (*à la musique rugissante*).

Висновки. Отже, підсумовуючи вищевикладене, вважаємо, що композиційна структура роману Т. де Росне «Le dîner des ex» вибудувана відповідно до зображення дієгезису оповіді, зображує не лише події окремих історій досліджуваного твору, а й характеризує ставлення наратора до тієї чи іншої віхи життя головної героїні. Окрім того, зауважимо на гендерній особливості репрезентації наративної тектоніки твору французької письменниці, що віддзеркалено на імпліцитному та експліцитному рівнях, а також спрямовує розгортання наративу у відповідній площині. Особливою рисою композиційної будови художнього простору роману «Le dîner des ex» також є маніпулятивна функція запропонованої наратором тектоніки.

Перспективним у подальших дослідженнях вважаємо вивчення наративної тектоніки творів французьких сучасних письменників із метою порівняння гендерних особливостей і визначення маніпулятивної функції відповідних структурних елементів художнього наративу.

Література:

1. Tatiana de Rosnay, le salut par la langue maternelle. *LE MONDE DES LIVRES*. 12.08.2010. URL: https://www.lemonde.fr/livres/article/2010/08/12/tatiana-de-rosnay-le-salut-par-la-langue-maternelle_1398142_3260.html (дата звернення: 18.07.2019).
2. Larousse : dictionnaire de français. URL: https://www.larousse.fr/dictionnaires (дата звернення: 22.10.2019).
3. Савчук Р.І. Французький художній дискурс XVIII – XXI століть у ракурсі наративного текстотворення: лінгвокогнітивний і семіотичний аспекти. Київ, 2016. 280 с.

Джерела ілюстративного матеріалу:

1. **T.R. : DDE:** Rosnay T. de. Le dîner des ex. Paris: LGF, "Le Livre de poche", 2016. 83 p.

Buts Zh. Narrative tectonics of T. de Rosnay's novel "Le dîner des ex"

Summary. The article describes the narrative tectonics of the French writer's novel T. de Rosnay "Le dîner des ex". This paper has revealed the peculiarities of the text's compositional structure in terms of manipulative influence on the reader. It's formulated the trends of modern narratological studies and disclosed the main directions of their development. According to the French literary critic's classification, the narrative type of this novel is defined as the homodiegetic type of narration of the intradiegetic focus of presenting events. In describing of the diagesis of the French writer's story we noted the elements of the compositional structure of the artistic text. The spetial attention is paid to the epigraphs before individual chapters of T. de Rosnay's novel. It had marked that this novel's narrative tectonics is featured of the presences of the appeals and epigraphs, which not only shape its narrative trajectory, but also determine the manipulative function of diegesis in general. Concentrating on the novel's narrator it can be argued that the compositional structure reflects its preferences (admiration for music) and professional characteristics (conductor of the symphony orchestra). Thus, each epigraph images a piece of music and has a corresponding structure – exposition in Italian, which implicitly indicates the individual traits of each man of the main character. The article reveals that the narrative tectonics of T. de Rosnay's novel "Le dîner des ex" expresses the narrative type's variability, that is the transition from the heterediegetic to the homodiegetic type of history's representation. That is reflected at the end of the story, in the prologue. So, in a careful study of the narrative tectonics of the French writer's novel, it has been concluded that its compositional structure is constructed according to the image of the story's diegesis. As well, it depicts not only the events of the individual stories of this artistic text, but also characterizes the narrator's attitude to one or other milestone in the main character's life.

Key words: narrative tectonics, diegesis, composition, epigraph, narrative type.